

Zpět na média

Těšit se na občasně východy slunce (AZ magazín, 1988)

Verše, které by vydaly na pár sbírek, čekají klidně v zásuvce jeho stolu. Možná, že se jednou dostanou za výlohy knižních obchodů a k radosti čtenářů do jejich domovů. Pavel Vrba nemá čas o tom přemýšlet. Je textařem, a proto píše to, co vidí kolem sebe, co cítí v sobě, dnes, v tuto chvíli. Píše verše, které ožijí společně s muzikou a podáním interpreta, aby vzrušovaly i uklidňovaly a dávaly odpovědi na otázky. Vrbovy texty mají hloubku i poezii, a proto se jim to daří. Pavel Vrba, pokud mu to profesionální zakázkové práce dovolí, hledá ke spolupráci takové skladatele, jejichž tvorba má příbuzné znaky. A tak sedíme nad nepopsaným blokem a poslouchám, co mi básník vypráví.

„Vážím si dlouhodobé invence i trvalé profesionality. Většina mých spolupracovníků tak jako já, vzešla z rocku, i když jej v tom nejsoučasnějším slova smyslu už třeba nedělají. Karel Svoboda je pro textaře inspirativní, protože prostě ‚umí‘. Je nejen mistr scénické a filmové muziky, ale i moderní písničkové kantilény. Tu bych si však například nemohl zazpívat, je určena pro Karla Gotta, Petru Janů, nebo Marcelu Holanovou. Zde se musí textař do jisté míry stylizovat, jedná se vlastně o koncertní čísla.

Vedle toho rocker Petr Janda skládá už léta takové rockové písničky, že když je otextuji a potom slyším s Olympikem, mohu si je zazpívat nejen já, ale celá Lucerna. Při tom společném jmenovateli ‚umí‘ jsou Karel i Petr každý svým způsobem jedineční a neopakovatelní, i když si to všichni, kteří přišli po nich, neuvědomují.

U nás jsme prostě se vším strašně rychle hotoví. Slovo ‚staroba‘ je pro některé nejmladší začínající kapely všeplatným rozsudkem nad vším co bylo, bez ohledu na přežívající hodnotu.

Ona hodnota, progrese a modernost se snadno pletou s módností. Zním některé rockery a folkaře, kteří jdou stejně po laciném efektu jako někteří věčně ostouzení ‚popíci‘. V obou případech je to potom lež a špatná práce. To platí i naopak. Máme výborný rock a folk, ale i kvalitní pop. Dobré umění je velice snadno rozpoznatelné. Nedávno jsem slyšel písničkáře Josefa Dobeše. V jeho věcech jsem našel více filozofie ve zkratce, než v mnoha zbytečně tlustých knihách. Působil na mne podobně jako holešovický lékárník – prozaik Zdeněk Zapletal, nebo malíř Michal Rittstein. Tento náhodný vzorek umělců je v obraze doby a dovede jej zpřístupnit jiným tak, aby zanechal určité svědectví. To mne uklidňuje...“

Zeptáme-li se Pavla Vrby jak tvoří, mávne rukou.

„Nejsem z těch, kteří mluví o své práci jako o vnuknuté. Spíše mi často připadá, jako bych oral pole. Jediné, co jsem snad pochopil, je, že více než myslet na sebe musíme brát vážně práci, kterou děláme. Snad je to lety zralosti, v mládí tomu bývá naopak.

Bylo by ideální psát bez termínů a ekonomického tlaku, ale to je koncem dvacátého století asi neproveditelné, proto za mnou zůstávají pochybnosti. Jakmile se mi ale něco povede, mám (chvíli) pocit, že jsem na správné cestě, která někam vede. Četl jsem, že Otakar Březina býval trápen pochybnostmi, jestli to, co naučil jako kantor děti v první třídě, nemělo cenu větší, než jeho básnické dílo.

Vyprávím si často s nejmladšími o muzice i o psaní textů. Myslím si, že muzika je abstraktnější, nezasvěceným leccos utají. Psaní však potřebuje životní zkušenost a přinejmenším trochu ‚polovzdělanosti‘. I když to zní nadneseně, psané slovo má lidi jítřit, pojmy jim třídit a nenechat je v klidu. Zejména dnes, kdy v silně technokratickém světě vládne více hmoty nad duchem, a taková absence smyslu pro krásu by nám mohla ublížit, je dobrého slova třeba.

Dějiny nás o tom poučují. Také o střídání hudebních vln. Dvacátá léta přinesla jazz, k naší generaci přišel rock a zůstal, i když mu mnozí předpovídali krátký život. Přišel, kladl otázky, křičel i bořil, pomáhal vracet adepty konzumních mutantů do podoby lidí. Nebyl na to pochopitelně sám. Celé umění – a myslím tím dobré umění, vždycky zrcadlilo dobu... Proto měli moudří králové šašky, kteří jim mohli říkat všechno. Oslavné a prosebné básně – supliky mi byly vždycky proti srsti a pokud vím, nejen mně. Nemají s uměním nic společného. Výjimku tvoří, myslím, tři Villonovy ballady, ale kdo ví, zda by je vůbec napsal, kdyby mu nešlo o krk.“

Jak tedy píše Pavel Vrba? Stačí talent?

„Nestačí. Kromě pracovitosti to chce ještě tu zdravou drzost, odvahu i štěstí, přijít připraven v pravý čas na pravé místo. Často se mluví o inspiraci, ale já za léta stále nevím, co to je. Snad lepší nebo horší vlnění v ovzduší, lepší nebo horší soustředěnost. Pocit člověka, že se něco povedlo, radost z toho, že se jeho práce realizuje. To už jsem ale zas jinde, v jiné práci. Koktejl deprese s euforií, nikde záruka, že to půjde příště zase. A když to přece jde, říkám si se svým nejoblíbenějším spisovatelem Hemingwayem: ‚Slunce zase vychází...‘.“

Pavel Vrba není jen klasický textař, ale je zároveň spoluautor divadelních a televizních inscenací i muzikálů, kterým říká „hry se zpěvy a tanci“. Po úspěšných „Cikánech“ v Hudebním divadle v Karlíně, kteří se stále hrají, chystá totéž divadlo hru Woodyho Allena „Zahraj to znovu, Same!“ v režii P. Novotného. Je to zatím pracovní název. Zatímco muzikál „Cikáni jdou nebe“ prolíná myšlenka: není-li svoboda, musí se za ni zaplatit i nejvyšší cena, jsou v něm krásné a složité cikánské melodie, hra Woodyho Allena jistě zaujme poučným tragikomickým humorem, taneční podívanou a v neposlední řadě i melodiemi. Jsou to evergreeny z doby, kdy „swing byl králem“. Jejich úprava je dílem dirigenta Mirko Krebse.

„Práce s Petrem Novotným je týmová. Schůzky se spolupracovníky, každý nápad je vítán, nic není do premiéry definitivní. V nahrávacích studiích při natáčení rozhlasových nebo gramofonových snímků je tomu trochu jinak, zde má dost často přednost před ostatním technická stránka snímku.“

Od roku 1966 je Pavel Vrba spoluautorem několika set písniček, které zněly a znějí v rozhlase, v televizi i jinde. Na autorově benefiční desce „Jasná zpráva – Pavel Vrba“ (1988) můžeme slyšet jeho přátele a spolupracovníky: Petru Janů, Helenu Vondráčkovou, Marii Rottrovou, Věru Špinarovou, Karla Gotta, Petra Jandu, Leška Semelku, Petra Nováka.

„Co považuji za šťastnou éru života? Skutečnost, že jsem byl přítom. Při rockových projektech Modrého Efektu s Radimem Hladíkem a Leškem Semelkou u tehdy moderního alba Zrnko písku, při Slunečnicích pro van Gogha, při proměnách osobnosti Jana Spáleného až po projekty Synkop Oldy Veselého Sluneční hodiny, Křídlení, Zrcadla nebo u Novákovy Zpovědi. Samozřejmě především u písniček Olympiku Petra Jandy, kde figuruji dodnes.“

Čemu věří a na co se těší? Co se mu líbí ze současné nové tvorby?

„Dlouho se nic nedělo. Potom přišla Bára Basiková, Marcela Březinová, Michal Kocáb, Michal Pavlíček, ‚znovuzrozený‘ Petr Hapka se ‚sociologickými‘ texty Michala Horáčka. Na to nové a novější se těším. A sám? Nejnovější a pro mě příjemné je ‚sblížení‘ s Michalem Davidem a naše spoluautorství na již natočeném albu, které vyjde někdy v polovině roku 89. Jinak mi nezbývá nic jiného, než pracovat a těšit se na ‚občasné východy slunce‘.

AZ magazín, 1988

[Zpět na začátek textu](#)